

مدیری: ابن السری
احمد جودت

مؤسسی: ابن السری
مصطفی نامق

آشیان

أدب، علمی، أخلاقى هفتهاق مجرء، در

تاریخ تأسیسی ۱۳۲۶—۱۳۲۴

۲۸ آغستوس، ۱۳۲۴

نومرو ۱

استانبول

محل اداره سی: باب عالی جاده سنده دائرة مخصوصه

شرکت مرتبیه مطبعه سی

۱۳۲۴

تمنيات خالصانه سويله چاليش، سنى فعال كورهرهك اردولرمز حر كته كلسين. بزده
مفتخر و بختيار اولهلم. سنى او مقامه كتيرهن ملتة دعائر ايدهللم.

فى ۸ آغستوس ۱۳۲۴، شام

حسين سعاد

ادبياتك غايه سى و حدود سربستيسى

مسائل صنعت، هيچ بر زمان برجل قطعى به اقتران ايدهمز، چونكه بو
مسئله لرده الك صريح، الك عميق تشريحات و تحليلات دن صوكره نظر تدقيق و تفحصه
على الدوام يكي بر ماده عرض ايدهرهك ادامه جدل و مناظره ايدن اولدجه كيرزان،
غير قابل ضبط برشى موجوددر؛ بو مسائل آره سنده عصرلردن برى اكه زياده
شدتله وضع ساحه جلال ايديلن غايه صنعتدر.

ادبا و حكما ايكي به آيرلدى: بر قسمي آريستونك رياستى، قسم ديكرى افلا-
طونك لواء مخالفى آلتنده بولنيورلر؛ برنجيلر، «صنعت، صنعت ايجوندر.»
دستورنى، ايكنجيلر «صنعت، فائده ايجوندر» نظريه سنى قبول و التزام ايدنيورلر.
بز بو ايكي فرقهنك آراى متخالفه سنى برر برر موضوع بحث ايتدكدن
صوكره متباين كورينن افكار ايجون نقطه اتلاف بولمغه صرف مساعى ايدجكر.
فرانسه ده اون يدنجى عصرهك محررين ممتازه سى برنجى نظريه طرفداريدرلر.
قورنهى، «اجتماعى، يا خود اخلاقى بر فائده نك غايه اصلية صنعت اوله ميا جغنى
ادعا ايدهرهك تصويرده سپانك كوزل اولوب اولمديغنه دكل، بكره يوب بكره مديكنه
باقلدينى كچى شعر فاجعده ده خصائلك فضيلته دكل، حقيقتة موافق اولوب اولمديغنه
دقت ايدلميدر.» ديور. مع مافيه قورنهيك آثار شعريه سنده، نفع اخلاقى بر مرزيت
تاليه، بر ضميمه نفيسه اوله رق موجوددركه بو سايله كنديسى حقيقتة شاهقه

پیرای علویت بر شاعر مجلدر. دیمک که نفع اخلاقی، شعرده مقصد اصلی دگسه ده «خط بدیی» بی تضیق و تحدید ایتهمک شرطیله شایان تقدیردر.

«بوتون قاعده لرك الك بویوکی خط ویرمکدر؛ بوکاموفق اولان پیه س» ایایی بریولی تعقیب ایتمشدر. «صورتنده اداره کلام ایتدیکنه نظرأ مولیرده برنجی نظریه بی قبول ایتمشدر؛ ذاتاً مولیر، طبیعتک برمشاهد صادقیدر. او، صحنه عظیمه ده نه کورمش ایسه، بر فکر دیکرک تأثیری آلتنده قالمیه رق، بوتون استقلال صنعتله تصویرایله مشدر. راسین ده عینی فکرده بولنیور: «قومدینک قدسیتمه قانع مییم؛ دیه صورار- سه کرخایر، دیرم، فقط عینی زمانده بنده سزه صورارم که: ایفاسندن چکنم دیکرک صید، موسیقی کی - منظومات مقدسمیدر؛ اکلندیرن هر شیدن واز کچوب هر وقت آغلامق می لازمدر».

هیئت مجموعه سیله نظر اعتباره آلنیرسه اون یدنجی عصر، ادبیاتی بر واسطه تعلیم و تهذیب، بر آلت تلقین و تمدین کی تلقی ایتدیکی آکلاشیلیر. کیزو دیورکه «ادبیاتک بعض سیستملرک تأمین انتشاری، بعض مقاصدک ترویجی ایچون دکل، صرف کنندی ترقیاتی نامنه حرکت ایتمی اون یدنجی عصرک خاصه نمزه سیدر. بویوک شاعرلرک مسائل اخلاقیه حقنده قطعی اطمینانلری، هیچ اولمازسه جالب نظر تمایللری وارددر. مسائل فلسفیه حقنده جریان ایدن مناقشات قلمیه جهتیله هیچ بر عصر، بو عصرله قابل قیاس اوله ماز، فقط بویوک آدملرک فعالیت ادبیه لرنده کوزللك ایله حقیقتدن بشقه مدار اشتغاللری، حقیقی بر شکل دلفرب ایله تصویر ایتمکدن باشقه اندیشه لری یوقدی... اشته بو ساد یه ده درکه بو عصر، اساسی بر صورتده دیکر عصرلره فائق بر عصر شعر بوادبدر؛ الهام پریلری قلاسیق لسانی تکلم ایتک ایچون قصقاج الهه لرده؛ ایفای خدمت دکل، اجرای سلطنت ایتک، استخدام اولنق دکل پرستیده اولمق ایسترلر.»

منقد شهر بر و تیره رکه ده بو عصر حقنده کی فکری بو مرکزده در. اون سکرنجی عصر ایسه کنندیسنه تقدم ایدن عصر شعر و خیال خلافتنه اوله رق بر عصر عملیدر. بو عصر، صنعتی بر آلت تمدین و تهذیب عد ایده رکه

ای بر عمله، آلتی، بر محارب قلیجی نصل الدہ طوتارسہ اودہ صنعتی اویله
تصمیمکارانه استخدام ایدر؛ بو عصرک خاصه عملیه سی پک محققدر.

اون سکرنجی عصرک تمثال مشخصی اولان وولترک نظرندہ «تیارو، شعر
وفضیلتدن متشکل بر مکتبدرکه اوراده درمیان ایدیلن قواعد، تصویر ایدیلن
وقایع وخصائل، تلقین فضیلت مقصدینه مستنددر، اوراده فکر وذوق شباب
پرور شباب اولور. بو مقاصد علویہ یی تأمین ایتمین تیارولر ایسه، بوش، واهی
اکلنجه لردن عبارتدر.»

ینه بو عصر ادباسندن ویدرو دیور که: «فاجعه لره کتب اخلاقیه آرا-
سندہ بولنه بیله جک فرق یکانه، فاجعه لرده فضیلتک، آقسیون، حالندہ بولنه رق
صنعتک سحر آمیز لطافتلریله، جاذبه لریله دها پارلاق، دها یوکسک
کوسترلمسندن عبارتدر.»

بو عصرک زبدۀ فکری شودر:

مادام که هر قومک محتاج مخرب افکار باطله سی، سزای تعقیب و تعیب
احوال سیئه و مضحکه سی واردر، تماشالره افتقاری ضروریدر؛ آقسیونک رفتار
شدید و سریعنه حلل ویرمہدن اثرلریله بویولده ایفای خدمت وکتب فلسفیه ده
مندرج اولوبده خلقجه بیلنہ مین افکار حکیمانه نک انتشاریله سویه عرفان ملتک
اعتلاسنه صرف همت ایدن بر فاجعه نویس شایان بجیلدر.

ازمنه حاضرده بویکی نظریه نک موجب اولدینی اختلاف، جداً جالب
دقتدر. انکلترة، آلمانیا، فرانسه ده صرف فلسفه یه حصر مشغله ایدن حکمانک
اکثریت عظیمه سی استقلال صنعت حقندہ اویله بر قناعت حاصل ایتشلردرکه
اقلیت طرفندن اورته یه قونولان اعتراضاتی، بدیعیاتده طریق مستقیمدن بر
انحراف، عادتا بر رافضیلک کبی تلقی ایدیورلر، معافیله اویله بر رافضیلک که
حقیقه زکیکن افکار، و طوغرو نقاط نظرله مشحون اوله رق بویکی نظریه
متخالفه نک بر نقطه اتلافده برلشدیرلمسی ایچون اقتضا ایدن عناصری بزده عرض
واحضار ایدہ جکی جهتله نظر دقت واهمیتہ آله جقدر.

اون طقوزنجى عصر

اون طقوزنجى عصرده وولتر ك تياترولرى هدف تنقيد اوليور. هوغو، وولتر كاترلرى تراژە دیدن معدود دکادر. اونلرده انسانلر ياشايور، دساتير حکميه حايقيرييور، ديوردى.

«صنعت، صنعت ايچوندر» نظريەسى و يقتور قوزەنك دهاى بلندنە بوليورز: «صنعت؛ نه تعليم اخلاقده، نه استحصال فوائدده مستخدمدر... اخلاق، اخلاق ايچون لازم اولديني كې صنعتده صنعت ايچون لازمدر. خير، نه فائدهنك، نه كوزللك يولى اولەمديني كې «كوزللك» ده؛ نه فائدهنك، نه خيرك يولى اولەماز. بونلردن هر برى كندى كندينه موصلدر.»

واقعا، هوغو، «شاعر، خوشنه كيدن شىء ياپهرق ايتيديكى يره كيتسون» اشته قانونى بودر. «ديورسەده افادات سائرەسندن، صنعت مفيد اولمليدر» نظريەسى التزام ايلديكى آكلاشلييور. فكري هانكي جەتده اجراى فعاليت ايدر ايسه ايتسون، شاعر ك غايە اصليسى، مفيد اولمقدن عبارت اولديغنه قناعتي، وقدسيت مقصدينك تشبثات جراتكارانه يي معذور كوستره جكنه اميدى واردر. هوغو «آنزەليو» نك باشنده ديوركه بوكونكى كونده تيارو، هر زماندن زياده جاي تعليمدر. برداهينك ياپه بيله جكي كې، درام، خلقه فلسفه، افكارده، شكي قطي، شعره، عضلات، خون و حياك، دوشونلره تشرىحات، صوصامشلره بر مشروب صاف، كيزلى ياردرله بر مرهم، هر كسه بر نصيحت، هر كسه بر قانون و يرمليدر... درام مكمل اولمق ايچون القاي خط ايتمك مقصدينى تعقيب ايتمكله برابر ارزوى تعليمى ده بسله مليدر، درامدن محظوظ اوليكز. فقط تشرىح ايدلديكى وقت بو كوزل شىء ذى حيات ايچنده بر درس كورمليسكز: كوزل بر قادينده بر اسكلت اولديني كې كوزل بر درامدهده بر فكر جدى بولمليدر. لوم فرەس لورژە يثا مقدمەسى. دها بليغدر:

بو درامك مؤلفى، تياترونك نه قدر بويوك، جدى برشى اولديغنى، درامك حدود بيطرفيدن حيقمماقلا برابر بر خدمت مليه، بر خدمت اجتماعيه، بر خدمت

بشمريه ايله مكلف بولنديغى بيلير. زواللى شاعر، پارسي مركز مدنيت و ترقى
 قيلان بو قدر ذكى، بوقدر مترقى بر قوم افرادينك، غلبه لقله، تهالكه تياترويه
 قوشوب آچيله جق برده نك او كنده ييغيله رق موقوف انتظار و تفحص اولدقلىنى
 كورنجه بوقدر انتظار و تفحصك قارشيسنده كنديسنك پك اهميتسىز اولديغى
 آكلار. او زمان حس ايدر كه استعدادى برشى دكسه، عفت و صلاحى هرشى
 اولمليدر؛ جدت و جمعيت فكر ايله اثرينك قيمت و اهميت فلسفيه سى حقنده
 كندى كندى استجواب ايدر، چونكه كنديسنى مسئول بيلير و بو خلقك
 بر كون تعليم ايديلن شى حقنده كنديسندن حساب استه ملرني آرزو ايتمز.
 شاعر ك مسئوليت وجدانيه سى واردر. جائز دكلدر كه خلق، متين و عميق بر درس
 اخلاق المهدن تياترودن چيقيسون. اوه، اميد واردر كه عنايت حقله، بولنديغى
 بو جدى زمان دوام ايلديكى مدنجه درس لرله، نصيحت لرله مشحون شيلردن بشقه
 بر شى تصوير ايتمه جكلدر.

هوغو Villian Shakespcare نده صنعت ايجون، صنعت نظريه سنى دهاشديد بر
 صورتده پروتستو ايدسيور:

«صنعت ايجون، صنعت كوزل اوله بيلير. فقط ترقى ايجون صنعت ده اكو.
 زلدر... مزيت و نجات مخصوصه يى جائز بر اخصار فكرله صرف عاشق صنعت
 اولانلر شو فورمولى آتارلر؛ ترقى ايجون، فائده ايجون صنعت.. قورقيورلر كه «مفيد»
 «كوزل» ك شكلنى تغير، اخلاص ايتسون... فائده، علويت و عظمتى تحديد و تضيقدن
 بعيددر... بچون صنعت كنديشله مكمله ناقص صايلسون؟ خاير، فضله بر خدمت،
 فضله بر كوزللكدر.

اوت، صنعت سماى لاجورددر، فقط اويله بر سما كه بالاسندن دوكيلن
 شعاعات، بغدادى قبارتيور، مصرى صارارتيور، الماي بويوتيور، پورتقاله بررنك زرين
 ويريور، اوزومى طاتليلاشديريور... فجر، صوسزلغى اولجه كشف ايدمر ك
 آرينك محتاج اولدينى قطره شبنمى سينه شكوفه ده اهتمامكارانه صاقلامقله كندى
 احشاشمنه زمردين وارغوايى الوانه خلل مى ويرمش، عظمت و لطافتندن، كوز

قاشدیریحی محاسنندن برشی می غائب ایتش اولیور؟ دهاء بکا آیاغکی کویسترکه
باقهلم، بزم کی طویوغکده غبار زمین وارمیدر؟ آیاغکده بوتوزدن اثر یوقسه بزم
یولمده یورومه مشسک، اوخالده طانیسمیورز بندن چکیل کیت.

— ایمان فهمی

مابعدی وار

اَهْ خَلَاَقْ رِیَاْمْ

بزمی نه اوله جغز؟!..

۱۲ آغستوس ۱۳۲۴ تاریخی صالی کونکی اقدامی الیه آیر آلماز ایلک
کوزیمه ایلشهن شی، بیلیم ناصل برحسک سوقیه «یا بزم نه اوله جغز» سرنامه سی
اولدی. هان امضایه باقدم «عصمت حق» اوخ یاربی دیدم: نه خوش سؤال،
صوریکز، صورالم، هب برابر صورالم: بزم نه اوله جغز؟!.. بردن قولاغمه درین
مبهم بر سس فیصله دادی هیچ!... آجی بر اضطراب، ماضی بی، ماضینک بوتون
آجیلغنی بر آنده یاشاندیران آجی بر اضطراب بوتون روحی آزدی. کندی
کندیسه سویلندم: بزمی نه اوله جغز؟!.. اکر کندیمره، بزم، زوالی عثمانلی
قادیلرینه، ده دوغریسی بالخاصه مسلمان قادیلرینک بر قسمنه صورارسه کر
پک چوق شیلر اولمق ایستیه جکر. اوت او قدر چوق شی ایستیه جکر، ترقی
وتکملیزی او قدر جدی بر ثبات ایله آریه جغز که. کوروب ایشیدنلر بزلرده کی
آرزو و خواهشه حیرت ایده جکلری کی شیمدی یه قدرده خور و حقیر یاشا.
دیغمزه شاشه جفلر و مسلمان قادیلرنده کی علم و متانت، صبر و مکناته و از جمله
اطاعته حیران اوله جفلر. آداب ملیه و ایجابات دینی مزی قطعاً اونو تمیه رقی
— قادین ارکک بر چوق کیسه لک ظن ایتدکلری کی — هیچ بر شیده یاراماز
مسرف بجریکمز — اکر پک آغیر کسه ده پک چوق شیلر صایه بیله جکم —
اولم دیغمزی کویستره جکر. بزمده عقل و اذعان و محاکات معقوله ایله پک چوق.